

פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-24 בדצמבר, 2024, בשעה 9:00

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

עדכונים שוטפים

1. היו"ר מעדכן כי אתמול התקיימה ישיבת דירקטוריון של המוסד לתקינה וכל חברי הוועדה והמשתתפים הקבועים התמנו לשנה הקרובה-שנת 2025. מוסיף כי הדירקטורים ביקשו שצוות המוסד לתקינה יכין תוכנית רוטציה שתיושם במשורה ובמדורג החל משנת 2026 כדי לקיים את כללי הגוף הציבורי וכדי לאפשר לנציגים נוספים להשתתף.
2. נציג רשות ניירות ערך¹ מציין כי בישיבת דירקטוריון הובעה הערכה רבה לפעילות המקצועית של המוסד לתקינה. מוסיף כי מצד אחד יש רצון לשמר את רמת המקצועיות של המוסד לתקינה ומנגד מאחר שמדובר בגוף ציבורי שכפוף לכללי ממשל ציבורי תקין יש לקבוע אמות מידה וסטנדרטים ברורים ביחס לכהונה ולחברות בוועדה המקצועית ולכן בשנה הקרובה המטרה היא שהיו"ר וצדיק יכינו קריטריונים ואמות מידה שישמרו את המקצועיות ולא יבוצעו שינויים משמעותיים מידי כך שלא תיפגע רמת המקצועיות ומנגד שיהיו קריטריונים ברורים שישמשו לצורך מינויים ואישור של מינויים והארכות כהונה בהמשך.
3. היו"ר מציין כי חבר ועדה² התנדב להכין מצגת לגבי ההצעה לתיקון תקן חשבונאות בינלאומי 28. מבקש מחבר הוועדה להציג את ההצעה לתיקון.

הצעה לתיקון תקן חשבונאות בינלאומי 28, השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות (להלן- ההצעה לתיקון) (צורפה לתיק הישיבה)

4. חבר הוועדה מציין כי ההצעה לתיקון עוסקת בטיפול החשבונאי בהשקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות. מוסיף כי לא מדובר בשינויים משמעותיים. מציין כי ה-IASB ציין מפורשות בבסיס למסקנות כי לא בחן מה המהות של שיטת השווי המאזני ואם יש להמשיך ליישם אותה ואילו חברות צריכות ליישם אותה. מוסיף כי ה-IASB החליט שלא לעסוק בסוגיות אלו, אלא בסוגיות יישום גם מאחר שמדובר בשיטה נפוצה המיושמת על ידי חברות רבות, ויהיה קושי לשנות זאת. מציין כי ציפה שה-IASB יתייחס למהות של שיטת השווי המאזני – איחוד בשורה אחת או שיטת מדידה של ההשקעה בכללותה. מוסיף כי לאור זאת קיים חוסר עקביות והוא ממשיך גם בהצעה לתיקון מאחר שחלק מהנושאים מטופלים

¹ ההתייחסות היא לנציג או לנציגת רשות ניירות ערך

² ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

בדומה לאיחוד בשורה אחת וחלק מהנושאים מטופלים כשיטת מדידה של ההשקעה בכללותה.

5. חבר הוועדה מציין כי ההצעה לתיקון עוסקת בסוגיות יישומיות שבהן יש שונות בפרקטיקה בעקבות לקונות שונות ב-28 IAS. מוסיף כי ה-IASB לא התייחס לסוגיות שעסקו בנושאים שבסיס 28 IAS. מוסיף כי לאחר זיהוי הסוגיות היישומיות, ה-IASB זיהה את העקרונות שעומדים בבסיס 28 IAS וניסה ליישם את אותם עקרונות על הסוגיות היישומיות. מוסיף כי במקרים שבהם יישום העקרונות לא היה אפשרי, ה-IASB פנה לתקנים אחרים ולמסגרת המושגית. מציין כי ההצעה לתיקון עוסקת בסוגיות הבאות:

- א. עסקאות עם כלולות
- ב. טיפול חשבונאי בתמורה מותנית
- ג. אופן הטיפול בהפסדים
- ד. שינויים בשיעורי החזקה
- ה. דרישות גילוי נוספות.

6. חבר הוועדה מציין כי לצורך נוחות במצגת ההתייחסות היא רק לחברות כלולות אך כל התיקונים חלים גם על עסקאות משותפות.

שאלה 1 – אופן מדידת העלות של חברה כלולה

7. חבר הוועדה מציין כי 28 IAS קובע כי השקעה בחברה כלולה תימדד בעלות, אך לא מגדיר מה תכלול העלות. מוסיף כי קיימת פרקטיקה מגוונת לגבי מה כוללת העלות לדוגמה לעניין הטיפול החשבונאי בתמורה מותנית, עלויות עסקה וזכויות הוניות קודמות שהוחזקו. מציין כי בפרקטיקה כיום ניתן להצדיק טיפולים שונים בתמורה מותנית – בדומה ל-3 IFRS, בעת תשלום בפועל בלבד וכו'. מוסיף כי לעניין זכויות הוניות קודמות שהוחזקו נהוג בישראל להשתמש בשווי ההוגן של אותן זכויות קודמות, אך בספרות המקצועית קיימת גם חלופה של חזרה לעלות של אותן זכויות.

8. חבר הוועדה מציין כי ההצעה לתיקון מבהירה כי העלות תימדד לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה ואם קיימות זכויות הוניות קודמות יש למדוד גם אותן בשווי הוגן. מוסיף כי אותן זכויות הוניות ממילא נמדדות בשווי הוגן בהתאם ל-9 IFRS. מציין כי ההסבר של ה-IASB הוא שמדובר על שינוי שיטת המדידה - מעבר ממדידה לפי שווי הוגן של הזכויות ההוניות שלא הקנו השפעה מהותית למדידה לפי שיטת השווי המאזני. מציין כי תיקון זה קובע פרקטיקה אחידה, אך אינו משנה את הטיפול החשבונאי שהיה נהוג בישראל.

9. חבר הוועדה מציין כי לעניין תמורה מותנית ההצעה לתיקון קובעת כי יש לכלול את השווי ההוגן של התמורה המותנית בעלות בהכרה לראשונה בדומה לטיפול בצירופי עסקים. מוסיף כי אם התמורה המותנית מסווגת כהתחייבות פיננסית, בתקופות עוקבות יש למדוד אותה

בשווי הוגן כאשר השינויים נקפים לרווח או הפסד ואם התמורה המותנית מסווגת כמכשיר הוני אין למדוד אותה מחדש בתקופות עוקבות. מציין כי בהתאם ל-IASB מדובר בטיפול החשבונאי הנפוץ יותר, למרות שניתן למצוא בפרקטיקה מגוון טיפולים. מוסיף כי בישראל חלק מהחברות נקטו במדיניות שונה.

10. משתתף³ שואל אם ניתן להבין מההתייחסות של ה-IASB כי זו עמדתו גם לגבי תמורה מותנית ברכישת נכסים אחרים. חבר הוועדה משיב בשלילה ומציין כי אין התייחסות אם מדובר באיחוד בשורה אחת או בהשקעה כנכס ולכן לא ניתן להסיק מכך לגבי רכישת נכסים אחרים. מוסיף כי התיקונים עצמם לא נוקטים בגישה אחת ולכן לא יהיה זה נכון להסיק על סמך קביעה זו לגבי נכסים אחרים.

11. חבר הוועדה מציין כי ההצעה לתיקון מבהירה כי בהכרה לראשונה בעת חישוב השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות המזוהים נטו של החברה הכלולה יש ליצור מיסים נדחים בגין התאמות השווי ההוגן. מוסיף כי IAS 28 אינו דורש הכרה במיסים נדחים ולכן לכאורה היה חוסר בהירות. מציין כי ה-IASB קבע שבעת הפחתת הנכסים עם התאמות השווי ההוגן כחלק מהרווחים של החברה הכלולה, ההפחתה תכלול את השפעת המס. מוסיף כי הטיפול החשבונאי הנפוץ היה להכיר במסים נדחים.

12. חבר ועדה אחר מציין כי לא מכיר חברות שלא הכירו במסים נדחים בגין התאמות שווי הוגן בגין חברה כלולה. חבר ועדה נוסף משיב כי בישראל, לאור ג"ד 68, חברות הכירו במסים נדחים, אך בעולם קיימת גם גישה אחרת.

13. חבר הוועדה מציין כי ה-IASB לא התייחס בסוגיית עלות ההשקעה לעלויות עסקה ולאפשרות ליישם תקופת מדידה לתמורה מותנית. שואל מה עמדת הנוכחים לגבי ההצעה של ה-IASB להבהרת עלות ההשקעה.

14. חבר ועדה רביעי מסכים להצעת ה-IASB לגבי עלות ומציין כי ההצעה לתיקון בעיקרה מקבעת את הפרקטיקה בישראל לטיפול בעלות ההשקעה. מסכים עם חבר הוועדה שחסרה התייחסות לגבי עלויות עסקה בייחוד לאור ה-*Agenda Decision* של ה-IFRIC בנושא בעבר שקבעה שיש לזקוף את עלויות העסקה להשקעה, אך ההחלטה התקבלה כאשר לא היה ברור מה הטיפול החשבונאי בזכויות הוניות קודמות. מסכים עם חבר הוועדה שחסרה גם התייחסות לעניין שינויים בתמורה מותנית במהלך תקופת המדידה. מוסיף כי IFRS 18 קובע את אופן הצגת הדוחות העיקריים ומתייחס לשינויים בתמורה מותנית בעסקה של צירוף עסקים (סיווג בקטגוריה תפעולית) וראוי שההצעה לתיקון תכלול תיקון ל-IFRS 18 כדי לקבוע כיצד יסווג שינויים בתמורה מותנית בהשקעה בחברה כלולה. מוסיף כי הדעות היו חלוקות לגבי אופן הסיווג של שינויים אלה בדיון שהשתתף בו.

³ ההתייחסות היא למשתתף או למשתתפת

15. חבר הוועדה האחר מסכים לטיפול המוצע מאחר שזו הפרקטיקה המיושמת בישראל. מסכים להערות חבר הוועדה. בדעה כי אם המדידה של ההשקעה היא בשווי הוגן בהכרה לראשונה, אין לזקוף את עלויות העסקה להשקעה, אלא יש לטפל בהם כמו בצירופי עסקים. מציע להביע את עמדת הוועדה המקצועית בנושא.
16. משתתף אחר שואל מדוע אין להוון עלויות עסקה. חבר הוועדה הרביעי מציין כי ברכישת רכוש קבוע עלויות העסקה מהוונות.
17. חבר הוועדה האחר מציין כי עלויות העסקה למעשה נזקפות למוניטין, מאחר שהנכסים וההתחייבויות המזוהים נמדדים בשווי הוגן. בדעה כי בעלייה לראשונה להשפעה מהותית יש לזקוף את עלויות העסקה לרווח או הפסד. מציין כי אם יש רכישה נוספת של זכויות, ללא עלייה לשליטה, ייתכן שיש הגיון להוון עלויות עסקה שכן השכבה הקודמת אינה משוערכת. מציין כי הטיפול החשבונאי צריך להיות עקבי לטיפול בצירופי עסקים גם לעניין תקופת המדידה.
18. חבר הוועדה הרביעי בדעה שיש להעיר כי חסרה התייחסות, אך לא להביע את עמדת הוועדה המקצועית איך יש לטפל בכל נושא.
19. המשתתף מסכים עם חבר הוועדה האחר ומציין כי ה-IASB מאוד חושש להכריע מהי שיטת השווי המאזני. מציע להתייחס לכך במסגרת מכתב התגובה.
20. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי לאור העובדה שאין התייחסות ב-IAS 28 ובהצעה לתיקון, יש לדרוש התייחסות אך אין להביע עמדה. מציין כי לא מבוצע שערך לשווי הוגן של החזקות קודמות בהכרה לראשונה של השקעה בחברה כלולה, מאחר שההשקעות היו אמורות להימדד בשווי הוגן גם עד להשגת השפעה מהותית. מוסיף כי מאחר שה-IASB לא הכריע מה המהות של שיטת השווי המאזני, ניתן לטעון כי רכישת השקעה בחברה כלולה דומה לרכישת נכסים אחרים כגון רכוש קבוע וניתן להוון את עלויות העסקה.
21. חבר הוועדה מדגיש כי המדידה של ההשקעה היא בעלות וההצעה לתיקון מסבירה מה תכלול העלות ואין המדובר במדידה בשווי הוגן ולכן יש פתח לפרשנויות שונות. חבר הוועדה הרביעי מסכים.
22. חבר הוועדה האחר בדעה כי יש הבדל בין מדידה השקעה בחברה כלולה שעלויות העסקה נזקפות למעשה למוניטין ואין הגנה עליהן במבחן ירידת ערך לבין רכישת רכוש קבוע שבה עלויות העסקה אמנם מהוונות, אך במבחן ירידת ערך יש הגנה על עלויות אלה באמצעות שווי שימוש.
23. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי בשני המקרים הרוכש מביא בחשבון את עלויות העסקה. חבר הוועדה האחר מסכים ומציין כי גם בעסקת צירוף עסקים הרוכש מביא זאת בחשבון.

24. חבר הוועדה האחר מציין כי אם היתה מבוצעת בחינת ירידת ערך יום לאחר הרכישה היה מוכר הפסד מירידת ערך. חבר הוועדה הרביעי מסכים, אך מציין כי בהתאם ל IAS 28 בחינת ירידת ערך של ההשקעה מבוצעת לפי IAS 36 בדומה לרכוש קבוע ולא לפי IFRS 9. חבר הוועדה האחר מציין כי טכנית ההפניה היא ל-IAS 36, אך בפועל המדידה היא בדומה ל-IFRS 9.
25. המשתתף האחר מציין כי ההצעה לתיקון אינה מבחינה בין חברה כלולה שהיא חברת נכס לבין חברה כלולה שהיא חברת עסק. מוסיף כי לא צריך להיות הבדל בין רכישת נדל"ן (שעלויות העסקה יהוונו ולגבי תמורה מותנית לא נקבע טיפול חשבונאי) לבין רכישת חברה כלולה שמחזיקה בנדל"ן (שלא נקבע טיפול חשבונאי לגבי עלויות עסקה ולגבי תמורה מותנית יש להכיר בה בשוויה ההוגן בהכרה לראשונה).
26. חבר הוועדה האחר מציין כי הקושי נובע מכך שמצד אחד שיטת השווי המאזני מנסה להיות איחוד בשורה אחת ומצד שני יישום השיטה אינו זהה לכללים של צירופי עסקים ולכן מתקבלים אבסורדים ועיוותים כדוגמת זה שהציג המשתתף האחר. בדעה כי לא ניתן להשתמש בבעיה המובנית במדידה כדי להצדיק טיפול חשבונאי אחר. מוסיף כי לא ברור כלל מהי השפעה מהותית. מציין כי בכללי המשחק שקבע ה-IASB, יש לזקוף עלויות עסקה לרווח או הפסד.
27. חבר ועדה חמישי מציין כי בהרצאה שהעביר סולגניק לפני שנים רבות בוועדה המקצועית נטען כי השפעה מהותית משתנה במהותה בהתאם לעניין. מציע להתייחס בתחילת המכתב לכך שנדרשת הצעה לתיקון יסודית יותר שתתייחס למהות שיטת השווי המאזני. מוסיף כי בהינתן שההצעה לתיקון אינה מספקת טיפול יסודי אלא מתייחסת לנקודות מסוימות ומקבעת את הפרקטיקה בהם, מסכים עם חבר הוועדה הרביעי שאין להביע עמדה לגבי הטיפול החשבונאי בעלויות עסקה ותקופת המדידה, אלא לציין שחסרה התייחסות לנושאים אלה.
28. היו"ר מציין כי ה-IASB הצהיר מפורשות שאין הכוונה במסגרת ההצעה לתיקון להתייחס ולבחון את שיטת השווי המאזני במלואה מאחר שמדובר בתהליך ארוך. בדעה שאין תרומה להתייחסות כזו בתחילת המכתב, לאור קביעת ה-IASB. חבר הוועדה החמישי מציין כי זה מקור הבעיה לאורך כל ההצעה לתיקון.
29. היו"ר שואל מי תומך בהוספת ההתייחסות בתחילת המכתב כפי שהציע חבר הוועדה החמישי. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה הרביעי אינם תומכים.

30. היו"ר מבקש מהחברים להצביע על אחת מהחלופות הבאות:

- (א) התייחסות במכתב התגובה לעלויות עסקה, לטיפול בשינויים בתמורה מותנית בתקופת המדידה ולסיווג שינויים בתמורה מותנית מבלי להביע עמדה לגבי הטיפול החשבונאי המתאים,
- (ב) התייחסות במכתב התגובה לעלויות עסקה, לטיפול בשינויים בתמורה מותנית בתקופת המדידה ולסיווג שינויים בתמורה מותנית תוך הבעת עמדה לגבי הטיפול החשבונאי המתאים.

31. היו"ר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי, חבר הוועדה החמישי וחבר ועדה שישו תומכים בחלופה א'. חבר הוועדה האחר תומך בחלופה ב'. היו"ר מסכם כי מכתב התגובה יתייחס לצורך בקביעת טיפול חשבונאי בעלויות עסקה, בשינויים בתמורה מותנית בתקופה המדידה ולסיווג של שינויים בתמורה מותנית ברווח או הפסד ללא הבעת עמדה.

שאלה 2 – שינויים בשיעור ההחזקה תוך שמירה על השפעה מהותית

32. חבר הוועדה מציין כי IAS 28 אינו כולל הוראות לטיפול החשבונאי במצבים אלה, מלבד התייחסות לצורך במימוש רווח כולל אחר הנובע מהחברה הכלולה כתוצאה מירידה בשיעור ההחזקה. מוסיף כי בהתאם להצעה לתיקון בעת עלייה בשיעור ההחזקה, הטיפול החשבונאי יהיה דומה לטיפול בעת השגת השפעה מהותית, מלבד מדידה בשווי הוגן של זכויות הוניות קודמות. מציין כי המשמעות היא טיפול בשכבות, כאשר השכבה הקודמת טופלה לפי שיטת השווי המאזני בעבר ותמשיך להיות מטופלת לפי שיטת השווי המאזני. מוסיף כי במועד רכישת שכבה נוספת, התמורה, כולל תמורה מותנית תימדד בשווי הוגן ויזוהו עודפי עלות ומסים נדחים וההפרש בין השווי ההוגן של התמורה לבין השווי ההוגן היחסי של הנכסים וההתחייבויות המזוהים שנרכשו, לאחר ייחוס מסים יוכר כמוניטין (חלק מהערך בספרים) או כרווח מרכישה במחיר הזדמנותי. מציין כי ה-IASB דן בשאלה אם יש לזקוף רווח מרכישה הזדמנותית כנגד מוניטין שהוכר בגין שכבות קודמות, אך קבע כי כל שכבה עומדת בפני עצמה. מוסיף כי ה-IASB ציין שרווח מרכישה במחיר הזדמנותי מהווה סימן לירידת ערך ולכן יהיה צורך לבחון ירידת ערך של ההשקעה. מציין כי בפרקטיקה קיימות גישות שונות והגישה שנבחרה על ידי ה-IASB היא הגישה הנפוצה. מוסיף כי גם לגבי רכישה נוספת אין התייחסות לטיפול בעלויות עסקה.

33. חבר הוועדה מציין כי בעת ירידה ישירה בשיעור ההחזקה ובניגוד לטיפול בעלייה בשיעור ההחזקה, ה-IASB מתייחס להשקעה בחברה הכלולה כיחידת מדידה אחת ולכן יש לגרוע חלק יחסי מחשבון ההשקעה בכללותו, ללא זיהוי ספציפי או שימוש בשיטות כמו FIFO וכו'. מביא כדוגמה רכישה ראשונה של 20%, רכישה נוספת של 15% ורכישה שלישית של 5%, כך ששיעור ההחזקה הוא 40%. מציין כי אם נמכרו 10% ממניות החברה הכלולה, יש לממש 1/4 מכלל ההשקעה, ללא זיהוי ספציפי או שימוש בשיטות כמו FIFO וכו'. מוסיף כי ההפרש בין התמורה שהתקבלה לבין החלק שנגרע יוכר ברווח או הפסד. מציין כי בנושא זה ה-IASB התייחס ל-IFRS 18. מוסיף כי IAS 28 קובע הוראות שונות לגבי סיווג רווחים

מחברה כלולה, אך לאור פרסום IFRS 18, ה-IASB בדעה שאין בכך צורך עוד. מציין כי 18 IFRS קובע כי רווחים או הפסדים הנובעים מהשקעות בחברות כלולות יסווגו בקטגוריית השקעה.

34. חבר הוועדה מציין כי ההצעה לתיקון מתייחסת גם למצבים שבהם החברה הכלולה מבצעת פעולות שגורמות לשינוי בשיעור ההחזקה של החברה המחזיקה, מבלי שהחברה המחזיקה מבצעת פעולה כלשהי – לדוגמה הנפקת מכשירים הוניים, רכישת מניות אוצר או מכירתן. מוסיף כי ירידה או עלייה בשיעור ההחזקה במקרים כאלה יטופלו בדומה לרכישה נוספת או למכירת חלק מההשקעה. מציין כי המשמעות היא שאם אחוז ההחזקה גדל (לדוגמה כתוצאה מרכישה עצמית של מניות), החברה המחזיקה נדרשת לחשב שכבה חדשה של עודפי עלות, מסים נדחים ומוניטין כאשר התמורה ששולמה היא חלקו של המשקיע בשינוי בנכסים נטו שנבע מפדיון המכשירים ההוניים. מוסיף כי אין דוגמה למקרה זה בהצעה לתיקון. מביא כדוגמה עלייה בשיעור ההחזקה (שיעור ההחזקה הקודם הוא 20%) כתוצאה מרכישה עצמית של מניות בעלות של 2,000 ש"ח, התמורה ששולמה היא 2,000 כפול 20% = 400. מציין כי סך חשבון ההשקעה אינו משתנה, אך הרכב חשבון ההשקעה משתנה.

35. חבר הוועדה הרביעי מציין כי מדובר על מהפכה בעולם, אך בישראל מדובר על עסקאות נפוצות בשיטת השווי המאזני. מוסיף כי בהצעה לתיקון יש התייחסות לרכישת מניות אוצר מבעל מניות אחד ועסקה כזו פחות נפוצה בישראל. מוסיף כי אין עקביות בטיפול החשבונאי בין עלייה בשיעור ההחזקה לבין ירידה בשיעור ההחזקה. מציין כי שוחח עם צוות ה-IASB והאיר את עיניהם כי ייתכנו עסקאות שבהם לדוגמה החברה הכלולה מנפיקה מניות ושיעור ההחזקה של החברה המחזיקה עולה או יורד וכי יש להתחשב גם במזומן שהחברה המחזיקה משלמת או מקבלת. מוסיף כי צוות ה-IASB לא חשב על פעולות שמבצעת החברה הכלולה שבהם החברה המחזיקה משתתפת. מציין כי דוגמה נוספת שהתייחס אליה בשיחה היא מימוש של אופציות. מציין כי בהצעה לתיקון נעשה ניסיון לקבוע כללים, אך כללים אלה אינם מתאימים לכלל העסקאות ובייחוד לעסקאות שנפוצות בישראל.

36. חבר הוועדה מציין כי ההתייחסות בהצעה לתיקון היא רק למצבי קיצון שבהם החברה המחזיקה אינה משתתפת.

37. משתתף נוסף מציין כי מדובר על קו כללי לפיו יש לבחון אם מדובר בנטו בעלייה בשיעור ההחזקה או בירידה בשיעור ההחזקה. מוסיף כי בהתאם לקו הכללי אם היתה עלייה בשיעור ההחזקה מדובר ברכישה ואין רווח ואם הייתה ירידה בשיעור ההחזקה מדובר במימוש.

38. חבר הוועדה הרביעי משיב כי הבעיה היא שההצעה לתיקון קובעת את אופן חישוב התמורה ששולמה או התמורה שהתקבלה ואינה כוללת התייחסות למזומן שהחברה המחזיקה שילמה או קיבלה. מציין כי ניתן לקבוע עקרונות מבלי לקבוע את אופן חישוב התמורה שהתקבלה או התמורה ששולמה.

39. המשתתף הנוסף מציין כי החלק הראשון של ההתייחסות בהצעה לתיקון קובע את העקרונות – אם אחוז ההחזקה של המשקיע גדל יש להתייחס לכך באופן דומה לרכישה של זכויות נוספות ואם אחוז ההחזקה של המשקיע קטן יש להתייחס לכך באופן דומה למימוש של חלק מההשקעה. בדעה כי ההתייחסות לאופן חישוב התמורה ששולמה או התמורה שהתקבלה היא יישום למקרים שבהם החברה המחזיקה לא השתתפה בעסקה שהביאה לשינוי בשיעור ההחזקה.
40. חבר הוועדה הרביעי בדעה שיש לקבוע רק עקרונות או להתייחס למקרים נוספים.
41. צדיק מציינת כי הבעייתיות היא בקביעה של אופן חישוב התמורה שהתקבלה או ששולמה לדוגמה בסעיף 34(א). מציעה להגיב שיש להשמיט את אופן חישוב התמורה שהתקבלה או ששולמה ולהישאר עם העיקרון כי בעת עלייה בשיעור ההחזקה יש לטפל בדומה לרכישת זכויות נוספות ובעת ירידה בשיעור ההחזקה יש לטפל בדומה למימוש חלק מההשקעה.
42. המשתתף הנוסף מציע במקום זאת, להוסיף באופן חישוב התמורה שהתקבלה או ששולמה התייחסות לזרימת מזומנים מהחברה המחזיקה או אליה. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי עשויים להיות מקרים נוספים שטיפול זה לא יתאים בהם לדוגמה מימוש של ניירות ערך המירים. בדעה כי עדיף להשאיר רק את העיקרון ולא להתייחס לאופן חישוב התמורה שהתקבלה או ששולמה מאחר שלא ניתן יהיה להתייחס לכלל המקרים והאפשרויות.
43. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי קיים חוסר התאמה בין הטיפול החשבונאי בעלייה ישירה בשיעור ההחזקה לבין ירידה ישירה בשיעור ההחזקה. מוסיף כי הטיפול החשבונאי שנקבע לירידה בשיעור ההחזקה שונה מהפרקטיקה בישראל. בדעה כי הפרקטיקה בישראל נוקטת גם במימוש של שכבות שונות ולעיתים אף בזיהוי ספציפי של החלק שנמכר.
44. המשתתף הנוסף בדעה כי הגישה הנפוצה היא מימוש לפי ממוצע משוקלל. חבר הוועדה האחר והמשתתף מסכימים. חבר הוועדה האחר בדעה כי ההצעה לתיקון תואמת את הפרקטיקה בישראל לגבי עלייה וירידה בשיעור ההחזקה. המשתתף מסכים.
45. חבר הוועדה האחר בדעה כי בעת ירידה בשיעור ההחזקה כתוצאה מפעולות שביצעה החברה הכלולה אין לממש קרן הון מהפרשי תרגום, למרות שזו הפרקטיקה גם בישראל, מאחר שהסכום הדולרי של החשיפה אינו משתנה. מציין כי ניתן להתייחס לכך במכתב התגובה.
46. חבר הוועדה מציין כי חבר הוועדה האחר מתייחס לסעיף שקיים ב-28 IAS לפיו בעת ירידה בשיעור ההחזקה יש לממש רווח כולל אחר הנובע מהחברה הכלולה וסעיף זה נותר ללא שינוי בהתאם להצעה לתיקון. המשתתף הנוסף שואל אם ייתכן שהסעיף מתייחס לרווח כולל אחר של החברה הכלולה, שהחברה המחזיקה לקחה את חלקה בה. חבר הוועדה בדעה

כי הסעיף מתייחס הן לרווח כולל אחר של החברה הכלולה והן לרווח כולל אחר בגין החברה הכלולה.

47. חבר הוועדה האחר מסכים עם חבר הוועדה שזו הפרשנות שניתנה לסעיף הקיים.
48. חבר הוועדה מציין כי הפרקטיקה הרווחת לגבי מימוש חלקי הוא לגרוע חלק יחסי מההשקעה בכללותה (ממוצע משוקלל של שכבות) וה-IASB מעגן פרקטיקה זו. שואל אם חברי הוועדה בדעה שיש להתייחס לכך שעשויים להיות מצבים בהם יש לחרוג ממימוש לפי ממוצע משוקלל ולבצע זיהוי ספציפי לדוגמה כאשר המניות של החברה הכלולה מוחזקות על ידי שתי חברות בנות ורק אחת החברות הבנות מוכרת את השקעתה.
49. חבר הוועדה הרביעי מציין כי אין התייחסות לממוצע משוקלל אלא לחלק יחסי. מוסיף כי ההצעה לתיקון אינה מתייחסת לטיפול החשבונאי בעודפי עלות לאחר מימוש חלקי. המשתתף הנוסף בדעה כי המשמעות היא ממוצע משוקלל של השכבות ואם מומשו 20% מההשקעה, היתרה של כל אחד מעודפי העלות היא 80%.
50. חבר הוועדה החמישי מתנצל שצריך לעזוב את הישיבה ומציין כי עמדתו היא שיש להשאיר רק הכלל שעלייה או שירידה בשיעור ההחזקה יטופלו בדומה לרכישת זכויות נוספות או מימוש חלקי, בהתאמה.
51. צדיק שואלת אם ההתייחסות בהצעה לתיקון לגבי העובדה שרווח מרכישה הזדמנותית מהווה סימן לירידת ערך של ההשקעה היא בהצעה לתיקון עצמה או בבסיס למסקנות. חבר הוועדה משיב שההתייחסות בבסיס למסקנות היא מפורשת יותר, אך בהצעה לתיקון עצמה נאמר שאינדיקציה לשווי הוגן היא המחיר ששולם ברכישה נוספת. מוסיף כי בבסיס למסקנות מובהר שמאחר שאחד הסימנים לירידת ערך הוא שהשווי ההוגן נמוך מהערך בספרים, מצב שבו נוצר רווח מרכישה הזדמנותית הוא סימן לירידת ערך. חבר הוועדה הרביעי מסכים שניתן להבין זאת רק משילוב של ההצעה לתיקון והבסיס למסקנות כפי שציין חבר הוועדה.
52. צדיק שואלת אם יש להתייחס לכך. חבר הוועדה האחר בדעה שלא. חבר הוועדה מציין כי קיימת שאלה שמתייחסת לירידת ערך ולתיקון שבוצע בנושא זה וניתן להתייחס לכך במסגרת שאלה זו. חבר הוועדה הרביעי מסכים.
53. חבר הוועדה שואל אם במכתב התגובה נציע שלא להתייחס בהצעה לתיקון לאופן חישוב התמורה ששולמה או שהתקבלה. חבר הוועדה האחר וחבר הוועדה הרביעי מסכימים. חבר הוועדה השישי מציע להוסיף שאם ההערה לא תתקבל יש להוסיף לכל הפחות דוגמה גם למקרה הבסיסי של עלייה בשיעור החזקה. חבר הוועדה הרביעי מציע להוסיף דוגמאות שבהם החברה המחזיקה משתתפת בעסקה. מציין כי הבעיה היא בהגדרת תמורה ששולמה או תמורה שהתקבלה.

54. חבר הוועדה השישי מציע להוסיף הערה שיש עסקאות בהם מעורב מזומן ושיש להתחשב גם בזרימת המזומנים.
55. המשתתף האחר בדעה כי הכרה ברווח מרכישה הזדמנותית בעת עלייה בשיעור ההחזקה מהווה עיוות ויש לקזז את הרווח שנוצר ממוניטין שנוצר ברכישות קודמות. מציין כי שיטת השכבות היא דומה למדידה לראשונה אך ברגע שהוחלט שההשקעה בחברה כלולה מטופלת כיחידה אחת, לא ברור איך ניתן להשאיר מוניטין מרכישות קודמות ולהכיר ברווח מרכישה במחיר הזדמנותי כאשר מדובר על שני חלקים מאותו שלם.
56. חבר הוועדה השישי בדעה כי זו הסיבה שנדרשת בחינת ירידת ערך, מאחר שייתכן שקיימת הצדקה לקיומו של המוניטין והסיבה לרווח מהרכישה במחיר הזדמנותי הוא שהחברה המחזיקה הצליחה לבצע עסקה טובה.
57. חבר הוועדה האחר מציין כי קיים נכס שנקרא מוניטין. חבר הוועדה הרביעי מציין כי המשתתף האחר צודק במהות הכלכלית, אך המוניטין אינו מהווה נכס שעומד בפני עצמו, אלא חלק מחשבון ההשקעה לצורך בחינת ירידת ערך.
58. חבר הוועדה האחר מציין כי אם היה עודף עלות שמיוחס לרשימת לקוחות וברכישה נוספת מתברר שאין רשימת לקוחות לא ניתן להתעלם מעובדה זו. מוסיף כי בדומה לכך אין להכיר ברווח מרכישה במחיר הזדמנותי כאשר קיים מוניטין מרכישות קודמות. חבר הוועדה הרביעי מציין כי מדובר על מקרה שונה שכן מדובר על עודף עלות ספציפי שאינו קיים עוד. מוסיף כי במוניטין אין שינוי אומדן של תקופת ההפחתה, אלא המוניטין כפוף למבחן ירידת ערך של ההשקעה בכללותה. בדעה כי העמדה של חבר הוועדה האחר והמשתתף האחר סותרת את הגישה בהצעה לתיקון שההשקעה בחברה הכלולה היא יחידת מדידה אחת והמוניטין אינו נכס העומד בפני עצמו אלא מהווה חלק מההשקעה.
59. חבר הוועדה האחר בדעה כי גם ה-IASB מתייחס למוניטין כעודף עלות ספציפי בדומה לכל עודף עלות אחרת ולכן הקביעה היא שיש לבחון ירידת ערך של ההשקעה בכללותה.
60. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי ה-IASB לא רואה במוניטין עודף עלות ספציפי ולכן במוניטין אין שינוי אומדן והוא נמדד כחלק מחשבון ההשקעה.
61. המשתתף האחר שואל מדוע לא לקזז מוניטין שלילי ממוניטין חיובי. חבר הוועדה הרביעי מציין כי מבחינת ה-IASB המוניטין החיובי אינו רלוונטי עוד שכן הוא מהווה חלק מחשבון ההשקעה הקודם.
62. חבר הוועדה האחר בדעה שיש להביע את עמדת הוועדה המקצועית. חבר הוועדה הרביעי בדעה שמדובר על סתירה לעמדה של ה-IASB שמוניטין הוא חלק מחשבון ההשקעה ואינו מטופל בנפרד.

63. היו"ר מציין כי קיימות שתי חלופות להתייחסות למוניטין שלילי ברכישה נוספת:
- א. עמדת המשתתף האחר וחבר הוועדה האחר לפיה מוניטין שלילי ברכישה נוספת יקוזז ממוניטין חיובי מרכישות קודמות, מאחר שככל הנראה לא קיים עוד מוניטין חיובי.
- ב. עמדת חבר הוועדה הרביעי, התואמת את ההצעה לתיקון, לפיה מוניטין שלילי ברכישה נוספת יוכר ברווח או הפסד.
64. חבר הוועדה הרביעי מציין כי מבחינה כלכלית מסכים עם המשתתף האחר וחבר הוועדה האחר. המשתתף הנוסף מציין כי גם מבחינה כלכלית אין זה ודאי שלא קיים עוד מוניטין אם ברכישה נוספת נוצר מוניטין שלילי. מוסיף כי בתקופה שבין שתי הרכישות ייתכן שהערך של נכסים בלתי מוחשיים שלא הוכרו בספרי החברה המוחזקת ולא היו קיימים בעת הרכישה הקודמת עלה. מציין כי במקרה כזה ניתן להצדיק את המוניטין הקיים והמוניטין השלילי עשוי לנבוע מאותם נכסים בלתי מוחשיים. בדעה כי אין לקוזז בין מוניטין שלילי לבין מוניטין חיובי באופן אוטומטי.
65. חבר הוועדה האחר לא מסכים עם המשתתף הנוסף. בדעה כי אם ברכישה נוספת של 20% המעלה את החברה המחזיקה להחזקה של 40% נוצר מוניטין שלילי, המשמעות היא שאין מוניטין. מוסיף כי ייתכן שהיתה תחלופה בין מוניטין לבין נכסים בלתי מוחשיים. המשתתף הנוסף מסכים ומציין כי זו היתה כוונתו. מציין כי ייתכן ששולם על השכבה השנייה פי 3 ונוצר רווח מאחר שזוהו נכסים בלתי מוחשיים משמעותיים שלא היו קיימים בשכבה הראשונה ולכן ניתן להמשיך להכיר במוניטין בגין השכבה הראשונה. חבר הוועדה האחר בדעה שבמקרה כזה אין הצדקה להמשך הכרה במוניטין מהשכבה הראשונה.
66. חבר הוועדה האחר מביא כדוגמה מצב שבו ברכישת השכבה הראשונה היו שני נכסים בלתי מוחשיים – קשרי לקוחות ומותג וברכישת השכבה השנייה הערך של קשרי הלקוחות עלה משמעותית ואילו הערך של המותג ירד לאפס. שואל אם אין להכיר בירידת ערך של המותג במקרה כזה. המשתתף הנוסף בדעה שאין לקוזז מאחר שההתייחסות היא להשקעה בכללותה. חבר הוועדה האחר בדעה שאין להכיר ברווח במקרה כזה בגין מוניטין שהוכר ברכישות קודמות. מסכים עם המשתתף הנוסף שעשויה להיות תחלופה בין נכסים בלתי מוחשיים לבין מוניטין. מציין כי אם היה נוצר מוניטין קטן בהרבה ברכישה השנייה לא היה נדרש טיפול מיוחד, אך הכרה ברווח במקרה כזה אינה כלכלית.
67. המשתתף הנוסף מציין כי גם אם לא היתה מבוצעת רכישה נוספת והיתה נבחנת ירידת ערך, לא היה מוכר הפסד מירידת ערך של המוניטין מאחר שההשקעה בחברה הכלולה נבחנת בכללותה. חבר הוועדה האחר מסכים. המשתתף הנוסף מציין כי העיוות קיים ולא ייתכן שהחברה הכלולה תידרש לקוזז את המוניטין בגלל שביצעה רכישה נוספת ואילו לא היתה מבצעת לא היתה מכירה בהפסד מירידת ערך.

68. חבר הוועדה האחר מציין כי הסיבה היא שאין להכיר ברווח. המשתתף הנוסף משיב כי מדובר על רווח מעסקה חדשה ואם הדרישה היתה להפחית את ההשקעה המקורית במצב כזה, אז ניתן היה לדרוש לקזז את המוניטין השלילי מהמוניטין החיובי. חבר הוועדה האחר מציין כי בדוגמה שהביא המשמעות היא שמוכרת עליית הערך של קשרי הקוחות, אך לא מוכרת ירידת הערך של המותג וטיפול זה יוצר עיוות.

69. היו"ר שואל מי תומך בהתייחסות במכתב התגובה לעמדה של המשתתף האחר וחבר הוועדה האחר לפיה מוניטין שלילי ברכישה נוספת יקוזז ממוניטין חיובי.

70. חבר הוועדה השישי מציין כי מאחר שה-IASB נקט בגישה של טיפול ברכישה נוספת כשכבה בדעה כי יש לטפל בכל שכבה בנפרד ואין לקזז מוניטין שלילי ברכישה נוספת ממוניטין חיובי. חבר הוועדה וחבר הוועדה הרביעי בדעה שאין להתייחס במכתב התגובה לעמדת המשתתף האחר וחבר הוועדה האחר.

71. היו"ר מסכם כי במכתב התגובה תהיה התייחסות לשינויים בשיעורי ההחזקה שנובעים מפעולה של החברה הכלולה והוועדה המקצועית בדעה כי יש למחוק את ההתייחסות לתמורה ששולמה ולתמורה שהתקבלה ולהשאיר רק את הכלל (שאם חלה עלייה בשיעור ההחזקה יש לטפל בה כרכישה של זכויות נוספות ואם חלה ירידה בשיעור ההחזקה יש לטפל בה כמימוש חלקי של ההשקעה). מוסיף כי במקרה שההתייחסות לתמורה ששולמה ולתמורה שהתקבלה תישאר בהצעה לתיקון, מוצע להוסיף דוגמאות אשר כוללות זרימת מזומנים מהחברה המחזיקה או אליה.

שאלה 3 – הכרה בחלק המשקיע בהפסדים של חברה כלולה

72. חבר הוועדה מציין כי IAS 28 קובע כי כאשר החלק של החברה המחזיקה בהפסדים של החברה הכלולה שווה או עולה על זכויותיה בחברה הכלולה, החברה המחזיקה מפסיקה להכיר בחלקה בהפסדים נוספים, אלא אם כן יש לה מחויבות נוספת. מוסיף כי IAS 28 אינו כולל הוראות לגבי הטיפול החשבונאי לאחר שחשבון ההשקעה בחברה הכלולה אופס ועלו מספר סוגיות יישומיות בנושא. מוסיף כי ה-IASB בחר להתייחס לשתי הסוגיות הבאות:

א. במצבים שבהם חשבון ההשקעה אופס וקיימים הפסדים שהחברה המחזיקה לא לקחה את חלקה בהם והחברה המחזיקה רוכשת זכויות נוספות בגין אותה חברה כלולה – האם יש להכיר בהפסדים שלא הוכרו במצטבר (catch up) על ידי קיזוז הפסדים אלו מהרכישה הנוספת או שאין לבצע catch up וחשבון ההשקעה יישאר בסכום ההשקעה הנוספת שבוצעה במועד הרכישה. מציין כי ה-IASB קבע, בין היתר על מנת להיות עקבי עם הטיפול החשבונאי בעלייה בשיעור ההחזקה, כי אין להכיר בהפסדים שלא הוכרו בעבר על ידי קיזוז מעלות הרכישה הנוספת. מוסיף כי ה-IASB ציין שאם יש אינדיקציה לירידת ערך, החברה המחזיקה תבחן ירידת ערך של ההשקעה, אך אין הכרח שתהיה ירידת ערך (לדוגמה, חברת סטארט-אפ שנמצאת בשלביה הראשונים, אך הצפי הוא לרווחים משמעותיים בעתיד).

ב. אופן ההכרה בנפרד ברכיבים של הרווח הכולל של החברה הכלולה. מציין כי בנושא זה עלו מספר סוגיות יישומיות. מוסיף כי שתי סוגיות היו כאשר חשבון ההשקעה אופס האם יש להכיר תחילה בהפסד מדוח רווח או הפסד או מרווח כולל אחר והאם לאחר מכן כאשר החברה הכלולה מרוויחה מהו סדר ההכרה ברווחי החברה הכלולה. מוסיף כי ה-IASB קבע כי יש להכיר ולהציג בנפרד את חלק החברה המחזיקה ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של החברה הכלולה. מציין כי ה-IASB התייחס למצב שבו חלק החברה המחזיקה בהפסדי החברה הכלולה הוא גבוה יותר מיתרת חשבון ההשקעה ועלתה השאלה אם יש להכיר תחילה בהפסד (ברווח או הפסד) של החברה הכלולה או בהפסד כולל אחר של החברה הכלולה. מביא כדוגמה חברה מחזיקה שיש לה השקעה בחברה כלולה בסך 500 וחלק החברה המחזיקה בהפסד ברווח או הפסד של החברה הכלולה הוא 400 וחלקה בהפסד כולל אחר הוא 200. מציין כי לא ניתן להכיר במלוא ההפסדים והסוגיה היא באיזה הפסד יש להכיר תחילה. מציין כי ה-IASB קבע שיש להכיר תחילה בחלקה של החברה המחזיקה בהפסד ברווח או הפסד של החברה הכלולה (כלומר, 400 בדוגמה) ולאחר מכן להכיר בחלקה של החברה המחזיקה בהפסד כולל אחר של החברה הכלולה בסך 100. מציין כי הפרקטיקה מגוונת. מציין כי סוגיה נוספת היתה במצבים שבהם חשבון ההשקעה אופס וקיימות השפעות מקזוזות של רווח או הפסד ושל רווח כולל אחר בתקופות עוקבות. מוסיף כי ה-IASB קבע כי יש להכיר בנפרד ובסכום זהה את ההפסד בגין רווח או הפסד ואת הרווח בגין רווח כולל אחר, או להיפך את הרווח בגין רווח או הפסד ואת ההפסד בגין הפסד כולל אחר, מאחר שאלו הדרישות של IFRS 18. מביא כדוגמה מצב שבו חשבון ההשקעה הוא אפס ובתקופה העוקבת החלק של החברה המשקיעה הוא הפסד בסך 250 ברווח או הפסד ורווח בסך 100 ברווח כולל אחר. מציין כי לא ניתן להכיר במלוא ההפסד, מאחר שלחברה המשקיעה אין התחייבויות נוספות ולכן החברה המשקיעה תכיר בהפסד בסך 100 ברווח או הפסד וברווח בסך 100 ברווח כולל אחר וחשבון ההשקעה יישאר אפס.

73. חבר הוועדה מציין כי ה-IASB גם דן בסוגיה של אופן משיכת רווחים לאחר איפוס ההשקעה בחברה הכלולה, אך ה-IASB טוען כי מדובר על מצב לא שכיח ולכן הוחלט שלא לדון בנושא זה. מציין כי ההחלטה של ה-IASB לא סבירה.

74. חבר הוועדה השישי שואל אם יש התייחסות בהצעה לתיקון לאופן ולסכום ההכרה ברווחים לאחר מצב שבו חשבון ההשקעה בחברה הכלולה אופס, החברה המחזיקה רכשה זכויות נוספות ועלתה בשיעור ההחזקה (ואינה מכירה במועד זה בהפסדים שלא הוכרו בגין הזכויות הנוספות). מוסיף כי במקרה כזה אין לקחת חלק ברווחים של החברה הכלולה בגין הפסדים של החברה הכלולה שלא הוכרו. חבר הוועדה משיב כי הסעיף ב-IAS 28 שמתייחס להכרה ברווחים לפיו החברה המחזיקה תכיר ברווחים רק לאחר שהחברה הכלולה הרוויחה מעבר להפסדים שלא הוכרו על ידי החברה המחזיקה נותר בהצעה לתיקון.

75. חבר הוועדה השישי שואל אם ברורה ההתייחסות לשכבה החדשה. חבר הוועדה משיב בחיוב.

76. המשתתף האחר בדעה כי לעניין סדר ההכרה בהפסדי החברה הכלולה ה-IASB התעלם מבעייתיות שעשויה להיווצר אצל חברות שמפרסמות דוחות ביניים. מציין כי בדוגמה שהוצגה על ידי חבר הוועדה לגבי סדר ההכרה בהפסדי החברה הכלולה – אם חשבון ההשקעה היה 500 וברבעון הראשון החלק של החברה המחזיקה בהפסד כולל אחר הוא 200, החברה המחזיקה תכיר בהפסד זה. מוסיף כי ההפסד ברווח או הפסד שחלקה של החברה המחזיקה בו הוא בסך 400 התרחש ברבעון השלישי ולכן החברה המחזיקה תכיר רק ב-300 ממנו (יתרת חשבון ההשקעה). מציין כי לעומת זאת אם חברה זהה אינה מפרסמת דוחות ביניים היא תכיר בהפסד בסך 400 ברווח או הפסד ובהפסד בסך 100 ברווח כולל אחר. מסכם כי התוצאות המתקבלות הן שונות, למרות ש-34 IAS קובע כי תדירות הדיווח אינה אמורה להשפיע על התוצאות השנתיות. מוסיף כי לעניין ירידת ערך מוניטין בדוחות ביניים פורסם IFRIC 10, אך בנושא זה אין התייחסות של ה-IASB. חבר הוועדה מסכים.

77. היו"ר בדעה שיש לכלול זאת במכתב התגובה. חבר הוועדה וחבר הוועדה הרביעי מסכימים.

78. חבר הוועדה השישי בדעה כי אופן ההכרה בהפסדים אינו נאות וכי הכרה בחלק יחסי של הפסד ברווח או הפסד של החברה הכלולה ושל הפסד כולל אחר של החברה הכלולה היא נאותה יותר. המשתתף האחר מסכים עם חבר הוועדה השישי.

79. חבר הוועדה הרביעי מציין כי הגישה שנבחרה על ידי ה-IASB היא אחת הגישות שיושמו בפרקטיקה. חבר הוועדה השישי מסכים אך מציין כי קיימות גם גישות אחרות.

80. היו"ר מציין כי ניתן לכלול את שתי ההערות. צדיק מציינת כי אם תתקבל הגישה של הכרה בחלקה של החברה המחזיקה בהפסדים לפי חלק יחסי מרווח או הפסד ורווח כולל אחר, הסוגיה של דוחות ביניים אינה רלוונטית.

81. חבר הוועדה הרביעי מציע להתייחס לגישה שנבחרה על ידי ה-IASB ולתאר את הבעייתיות כאשר חברה מחזיקה מפרסמת דוחות ביניים. מוסיף כי במקביל יש להציע את גישת החלק היחסי, שהיא אחת הגישות הנוספות שקיימת בספרות ובפרקטיקה, אשר תפתור גם את הסוגיה של דוחות ביניים. מציין כי לבסוף יש לציין כי אם ה-IASB דבק בגישה שנכללה בהצעה לתיקון, ה-IASB נדרש להתייחס לחוסר ההתאמה שיווצר בין חברה שמפרסמת דוחות ביניים לבין חברה שאינה מפרסמת דוחות כאלה. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הרביעי וחבר הוועדה השישי מסכימים.

82. חבר הוועדה הרביעי מבקש להתייחס לסוגיה הראשונה של אי הכרה בהפסדים שלא הוכרו במצטבר (catch up) בעת רכישת זכויות נוספות בחברה הכלולה. מציין כי הגישה של ה-IASB היא לראות בכך שכבה נוספת. מוסיף כי לעיתים קרובות כאשר החברה הכלולה בקשיים, כל בעלי המניות מזרימים לחברה הכלולה מימון לפי חלקם כך ששיעור החזקה של כל אחד מבעלי המניות אינו משתנה. שואל אם גם במקרה כזה הגישה שהוצגה על ידי ה-

IASB היא נאותה, שכן מדובר בתמיכה נוספת שסיפקו כל בעלי המניות על מנת לכסות על הפסדי העבר של החברה הכלולה.

83. חבר הוועדה האחר מציין כי במקרה שהוצג על ידי חבר הוועדה הרביעי מדובר על ערבות שנתנו בעלי המניות לכיסוי ההפסדים שהתהוו עד אותו יום. חבר הוועדה הרביעי מסכים ומציין כי לכאורה בהתאם להצעה לתיקון לא תהיה הכרה בהפסדי עבר בגין מימון זה, למרות שהוא מיועד לכסות על הפסדי העבר.

84. חבר הוועדה האחר מציין כי אם לא תהיה הכרה בהפסדי העבר נוצרת סתירה עם הטיפול החשבונאי במקרה שבמקום להשקיע כספים בחברה הכלולה, החברה המחזיקה ובעלי המניות האחרים מספקים ערבות לחברה הכלולה ולפיכך החברה המחזיקה נדרשת להכיר בהפסד ובהתחייבות באותו יום.

85. חבר הוועדה מציין כי ה-IASB ביצע הבחנה בין מצב שבו החברה המחזיקה מחויבת לספק תמיכה ולכן כיום נדרשת להכיר בהתחייבות בגין ההפסדים לבין מצב שבו החברה המחזיקה אינה מחויבת לספק תמיכה, אך רכשה זכויות נוספות והסיבות לכך יכולות להיות שונות לדוגמה שהחברה המחזיקה מאמינה שהחברה הכלולה (בהצעה לתיקון הובאה דוגמה של חברת סטארט-אפ בתחילת דרכה) תרוויח בעתיד. מציין כי ה-IASB בדעה כי במקרה זה אמנם לא מבוצע catch-up, אך יש לבצע בחינת ירידת ערך ואין להכיר בהפסדי העבר באופן אוטומטי.

86. חבר הוועדה השישי מוסיף כי כאשר החברה המחזיקה החליטה להשקיע סכום נוסף בחברה הכלולה היא הביאה בחשבון את הפסדי העבר וחשבון ההשקעה גדל בהתאם. חבר הוועדה הרביעי מוסיף כי אם כל בעלי המניות השקיעו באופן יחסי לאחוז ההחזקה שלהם לא חל שינוי בשיעור ההחזקה ולמעשה מדובר בכיסוי הפסדי העבר ולא בשכבה נוספת של השקעה. חבר הוועדה השישי מציין כי במצב כזה אין עלייה בשיעור ההחזקה. חבר הוועדה הרביעי מחדד כי בהתאם לניסוח ההצעה לתיקון גם אם אין עלייה בשיעור ההחזקה אין לבצע catch-up להפסדים שכן ההצעה לתיקון מתייחסת לרכישת זכויות בעלות נוספות ולא לעלייה בשיעור ההחזקה. חבר הוועדה השישי מסכים כי במקרה כזה יש לבצע catch-up להפסדי העבר שכן זו דרך לממן את החברה הכלולה מבלי להכיר בהפסד.

87. חבר הוועדה האחר מציין כי קיים קושי לקבוע שרק אם לא חל שינוי בשיעור ההחזקה יש לבצע catch up להפסדי העבר, שכן מה ההבדל לעומת מצב שבו כל בעלי המניות, מלבד אחד, השקיעו בחברה הכלולה והתוצאה היא שחל שינוי קטן בלבד בשיעור ההחזקה. מוסיף כי יהיה קשה לקבוע את ההבחנה בין המצבים השונים. חבר הוועדה האחר מציע לקבוע את העקרון לפיו אם ההשקעה בוצעה באופן כזה שמהווה למעשה תמיכה בפעילות החברה הכלולה ולא כהגדלת או הרחבת ההשקעה אזי מדובר בתחליף לכיסוי ההפסדים שהתהוו לחברה הכלולה ויש להכיר בהפסדי העבר. מוסיף כי החברה הכלולה נמצאת בגירעון

ותמיכה כזו לא תחזור לחברה המחזיקה. בדעה כי לא יהיה זה נאות לקבוע שרק אם לא חל שינוי בשיעור ההחזקה יש לבצע catch-up להפסדי העבר.

88. צדיק שואלת אם חברי הוועדה מסכימים לכלול במכתב התגובה התייחסות לכך שההצעה לתיקון צריכה לכלול עיקרון שאם ההשקעה של החברה המחזיקה בוצעה על מנת לכסות על הפסדי העבר יש לראות בכך כיסוי להפסדי העבר ולא השקעה נוספת. **היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הרביעי וחבר הוועדה השישי מסכימים.**

שאלה 4 – עסקאות עם חברות כלולות

89. חבר הוועדה מציין כי IAS 28 קובע כי משקיע יכיר ברווח או הפסד בגין עסקאות עם חברה כלולה רק בגין חלקם של המשקיעים הלא קשורים בחברה הכלולה. מציין כי המשמעות היא שבעסקאות כלפי מטה ובעסקאות כלפי מעלה לא מוכר רווח לפי אחוז ההחזקה בחברה הכלולה. מוסיף כי נוצרה סתירה עם הוראות IFRS 10 לפיהם כאשר חברה אם מאבדת שליטה על חברה בת כתוצאה מהעברתה לחברה כלולה יש להכיר במלוא הרווח או ההפסד מאיבוד השליטה. מציין כי נעשה ניסיון לפתור את הסתירה בתיקון שבוצע ל-IAS 28 ול-10 IFRS, אשר ביצע הבחנה בין עסק לבין חברה שאינה מגיעה לכדי עסק, אך בסופו של דבר מועד התחילה שלו לא נקבע. מציין כי בנושא זה היו כ-10 שאלות יישומיות וה-IASB החליט שללא קשר אם מדובר בעסקאות כלפי מטה או בעסקאות כלפי מעלה כלל הרווחים או ההפסדים יוכרו באופן מיידי, ללא צורך לדחות אותם. מציין כי הרציונל הוא שבשונה מחברה בת שנכסיה והתחייבויותיה מאוחדים ולכן נדרש ביטול רווחים בינחברתיים, חברה כלולה אינה חלק מהקבוצה ואינה מאוחדת. מציין כי בשאלה יישומית זו ה-IASB העדיף את הגישה של שיטת מדידה של ההשקעה בכללותה על פני הגישה של איחוד בשורה אחת, לאחר שבחן 4 חלופות שונות שחלקן נשענו על תפיסות של IFRS 15. מוסיף כי גם משיקולי עלות תועלת ניתנה העדפה לאי דחיית רווחים או הפסדים מעסקאות עם חברות כלולות. מציין כי עלו חששות של אובדן מידע חשוב בייחוד בעסקאות מול עסקאות משותפות ולכן ה-IASB הוסיף דרישות גילוי. מציין כי דרישות הגילוי שנוספו נותנות מענה חלקי בלבד מאחר שהן נדרשות רק לגבי עסקאות כלפי מטה.

90. חבר הוועדה האחר מציין כי לא קרא את ההסברים בהצעה, אך מסכים להצעה. מציין כי הרציונל הוא איבוד שליטה על הנכס וכי גישה זו עקבית גם להעברת השליטה לפי IFRS 15. בדעה כי במקרה שהנכס נמכר לחברה כלולה, אין סיבה לא להכיר במלוא הרווח בעקבות החזקה של 20% לדוגמה במניות החברה הכלולה, מאחר שהתרחש איבוד שליטה על הנכס. בדעה כי נימוק זה הוא הנימוק העיקרי להכרה במלוא הרווחים או ההפסדים כתוצאה מעסקאות עם חברות כלולות. מוסיף כי מדובר בשינוי משמעותי לפרקטיקה הנהוגה בישראל ובדעה כי מדובר על שינוי מוצדק גם קונספטואלית.

91. המשתתף מסכים, אך לא בטוח שזו הסיבה שה-IASB קיבל החלטה זו.

92. המשתתף האחר בדעה כי אם חברה מכרה רכוש קבוע ונותרו לה 20% במושע, לא יהיה זה נאות שהיא תכיר במלוא הרווח. חבר הוועדה האחר משיב כי קיים הבדל בין החזקה במושע לבין החזקה במניות של חברה כלולה אשר מחזיקה בנכס. המשתתף האחר שואל מה ההבדל. חבר הוועדה האחר בדעה כי החזקה במושע משמעה כי לא אבדה השליטה על 20% מהנכס ולעומת זאת בעת מכירה לחברה כלולה, אבדה השליטה על מלוא הנכס, מאחר שלאחר המכירה קיימת רק החזקה במניות. המשתתף האחר מציין כי אם 80% מבעלי המניות של החברה הכלולה יחליטו למכור את הנכס, החברה המחזיקה לא תוכל למנוע את המכירה. חבר הוועדה האחר מסכים. המשתתף האחר מציין כי אם החברה הכלולה תמכור את הנכס ממילא מלוא הרווח יוכר גם לפי IAS 28 כיום.
93. חבר הוועדה הנוסף מציין כי הקביעה הזו היא עקבית עם העקרון ב-10 IFRS לפיו בעסקה של אובדן שליטה בחברה בת אשר הופכת לחברה כלולה יש להכיר במלוא הרווח. מוסיף כי בישראל ביטול רווחים בעסקאות עם חברות כלולות הוא מושרש כבר מג'ד 68, אך קיימת הצדקה גם לאי ביטול של רווחים כאלה. מסכים שזה השינוי המשמעותי ביותר בהצעה לתיקון.
94. היו"ר שואל מי תומך בגישה המוצעת בהצעה לתיקון. חבר הוועדה האחר וחבר הוועדה הנוסף מסכימים. חבר הוועדה השישי מסכים אך מציין כי לעניין עסקאות עם עסקאות משותפות עשויים להיווצר עיוותים. חבר הוועדה מציין כי לעניין עסקאות כלפי מטה עם עסקאות משותפות הפתרון של ה-IASB הוא דרישות גילוי. חבר הוועדה השישי מציין כי גם במכירה לחברה כלולה ששיעור ההחזקה הוא גבוה ולמיעוט יש זכויות השתתפות גבוהות תהיה הכרה ברווח בגין עסקאות שהן מכירה "כמעט" לחברה עצמה.
95. חבר הוועדה הרביעי מציין כי אם חברה מחזיקה מעבירה לעסקה משותפת נכסים בעת הקמתה, ההכרה ברווחים היא בעייתית. חבר הוועדה השישי מסכים. חבר הוועדה הרביעי מציין כי לגבי עסקאות משותפות אין סעיף מקביל לסעיף 38 ב-3 IFRS.
96. המשתתף מציין כי ההחלטה לגבי אי ביטול רווחים בעסקאות עם חברות כלולות ועסקאות משותפות מהווה בעקיפין אמירה של ה-IASB שאין השפעה מהותית או שליטה משותפת, מאחר שההתייחסות היא רק אם קיימת שליטה או שאין שליטה.
97. חבר הוועדה השישי מציין כי חושש מהמניפולציות שניתן לבצע במצבים הגבוליים שבהם אין שליטה לאור זכויות השתתפות שניתנו למיעוט.
98. המשתתף האחר מציין כי הגישה של IFRS 15 לצורך הכרה ברווח אינה רק שהשליטה על הנכס הועברה מהמוכר, אלא הדרישה היא גם שהשליטה תעבור ללקוח. מוסיף כי בעסקה משותפת השליטה על הנכס לא הועברה לעסקה המשותפת. חבר הוועדה השישי מסכים. חבר הוועדה הנוסף מציין כי הגישה שהוצעה קיימת כבר כיום כאשר חברה בת הופכת להיות עסקה משותפת.

99. חבר הוועדה השישי מציין כי בהתאם להצעה לתיקון לא רק באירוע חד פעמי בעת ההקמה או שינוי סטטוס, גם לגבי עסקאות שוטפות תהיה הכרה במלוא הרווח לפני המימוש לצד ג' או לפני שהשליטה עברה ללקוח, לדוגמה כאשר החברה המחזיקה מוכרת דרך חברה כלולה או עסקה משותפת. חבר הוועדה הנוסף מציין כי אם קיים עוד בעל מניות המחזיק ב-50% המשמעות היא שהעסקה לא הושפעה מיחסים מיוחדים בין הצדדים והעסקה המשותפת היא הלקוח. חבר הוועדה השישי מציין כי לא בהכרח מדובר בבעל מניות המחזיק באחוז משמעותי וייתכן שיש מיעוט שיש לו זכויות השתתפות של 20%-30%. בדעה כי אין זה נאות. מסכים עם המשתתף האחר ומציין כי השאלה היא אם עברה השליטה על הנכס לצד ג' ובמקרה המתואר בדעה שהשליטה לא עברה לצד ג'.

100. חבר הוועדה הרביעי מציין כי בהתאם לטיפול החשבונאי הננקט כיום העסקה המשותפת אינה חלק מהקבוצה. חבר הוועדה השישי משיב כי אם הנכס הועבר לעסקה המשותפת מדובר על העברה לצד ג' רק בגובה החלק של המשתתפים האחרים בעסקה המשותפת או כאשר הנכס הועבר מהעסקה המשותפת לאחרים.

101. היו"ר מסכם כי חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי מסכימים להצעה לתיקון ורק חבר הוועדה השישי אינו מסכים ולפיכך לא תהיה התייחסות במכתב התגובה לשאלה זו.

102. חבר הוועדה הרביעי מציין כי ההצעה לתיקון בנושא זה תפתור סוגיות יישומיות רבות.

103. המשתתפים מודים לחבר הוועדה על הכנת המצגת ועל אופן הצגתה.

104. היו"ר נועל את הישיבה.